

Dato:	Sagsnummer:	Sagsbehandler:	Afdeling:
12-08-2026	26/16743	Tommy Sauer Pedersen	Budget og Styring

Overordnet nøgletalsanalyse

Der er lavet en overordnet nøgletalsanalyse på baggrund af regnskabstallene for 2024 og 2025 i Syddjurs Kommune og i 10 udvalgte kommuner.

Der er tidligere brugt sammenligningsgrupper fra VIVE, Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, på tværs af de forskellige fagområder, men ændringer i sammenligningsgrupper gør det vanskeligt at sammenligne tilbage i tid, og de nye sammenligningsgrupper giver ikke altid nødvendigvis mening på grund af en lav forklaringsgrad i de bagvedliggende analyser til udvælgelse af kommuner.

Derfor er det valgt at udvælge 10 kommuner, som vi sammenligner os med på tværs af alle områder for fremadrettet at sikre kontinuitet. Det drejer sig om Favrskov, Mariagerfjord, Brønderslev, Thisted, Varde, Vejen, Hedensted, Faaborg-Midtfyn, Faxe og Norddjurs. De 9 af kommunerne er udvalgt med baggrund i, hvor ofte de har indgået i de tidligere nøgletalsanalyser, og derfor må forventes at ligne Syddjurs Kommune ud fra socioøkonomiske parametre. Norddjurs Kommune er medtaget som nabokommune.

I analysen er det valgt kun at medtage kommuner med mindre end 55.000 indbygger. På den måde ligger de 9 udvalgte kommuner i et interval mellem 35.000 og 55.000 indbyggere, så forskellen til Syddjurs Kommune ligger på maksimalt cirka 10.000 indbyggere. I Tabel 1 kan man se, hvor ofte de udvalgte kommuner har indgået i tidligere analyser. Norddjurs Kommune har ikke tidligere indgået, da de socioøkonomisk i princippet ikke er en sammenlignelig kommune.

Tabel 1. Kommuner med mindre end 55.000 indbyggere, der indgår mest som sammenligningskommune

Udgiftsområde	Favrskov	Hedensted	Thisted	Varde	Faaborg-Midtfyn	Vejen	Faxe	Brønderslev	Mariagerfjord
Dagtilbud	x	x	x			x		x	
Folkeskole	x	x	x		x				
Ældreområde	x	x		x			x		x
Børn og unge	x	x	x	x		x			
Voksne	x	x		x				x	
Kontanthjælp	x	x		x		x			
Sygedagpenge	x								
Førtidspension	x	x							
Forsikrede ledige			x		x		x	x	x
Integration			x		x	x	x		x
Revalidering	x								
Kultur og bibliotek	x	x	x	x	x	x		x	
Vejvæsen	x	x					x		
Beredskab							x	x	
Administration			x	x	x	x	x	x	x
Sund/Tandpleje	x	x	x						
Sundhed				x	x				x
Natur og miljø					x				x

De udvalgte kommuner ser ud til at være mere repræsentative på velfærdsområderne end på overførselsudgifter og det tekniske område, hvor der er få sammenfald i sammenligningsgrupperne. På de to områder vil sammenligningerne være forbundet med større usikkerhed.

Analysen viser, at udgifterne generelt er lave i Syddjurs Kommune i forhold til gennemsnittet i de 10 kommuner, der sammenlignes med. Der kan være forskellige nuancer i tallene fra år til år, men især udgifterne til ældreområdet er noget højere i de andre kommuner. Det kan der være strukturelle og socioøkonomiske årsager til, som dog ikke er en del af denne meget overordnede analyse.

Der kan være konteringsmæssige forklaringer på nogle af forskellene mellem Syddjurs Kommune og sammenligningskommunerne. Hvor en kommune konterer en udgift på for eksempel sundhedsområdet, så kan en udgift til samme formål i anden en kommune måske blive konteret på ældreområdet. Kommuner kan også have forskellig praksis for, hvor meget der konteres på anlæg for eksempel på vejområdet.

Der anvendes regnskabstal i analysen, da der dermed alene anvendes faktisk afholdte udgifter på de forskellige konti. I budgetter vil der til en vis grad være beløb afsat i puljer og på et overordnet niveau, som først i regnskabet er bogført ud fra en konkret stillingtagen til konteringen. Det gør, at regnskabstal kan være mere retvisende.

Uanset den valgte metode skal man være varsom med at lave alt for skarpe konklusioner på baggrund af de konkrete tal, da der altid er usikkerhedsmomenter jf. ovenfor, og forudsætninger der kan påvirke resultaterne.

Nøgletal

Tabel 2. Forskelle mellem Syddjurs Kommune og 10 sammenlignelige kommuner.

Nøgletal	År-gange	Syddjurs udgift	Sammenlignings-gruppe	Forskel (- = mindre-udgift)		Indbyg-gere i Syddjurs	Forskel omregnet til mio. kr.	
Regnskabsår		2025	2025	2024	2025	2025	2024	2025
Natur og miljø	0-95+	197	233	-2	-35	44.101	-0,1	-1,6
Redningsberedskab	0-95+	275	292	-8	-17	44.101	-0,3	-0,8
Vejvæsen	0-95+	1.074	1.158	-253	-83	44.101	-11,1	-3,7
Folkeskole inkl. SFO ekskl. UU	6-16	93.161	95.975	-3.506	-2.815	5.315	-18,6	-15,0
Kultur, Fritid og Bibliotek	0-95+	1.749	1.621	51	128	44.101	2,2	5,6
Sundhed og Rehabilite-ring	0-95+	5.969	5.514	813	456	44.101	35,8	20,1
Sundhed og Tandpleje	0-21	3.591	3.388	184	203	10.413	1,9	2,1
Dagtilbud	0-5	80.441	82.761	-53	-2.320	2.740	-0,1	-6,4
Udsatte Børn og Unge	0-22	14.543	16.623	-1.040	-2.080	10.714	-11,2	-22,3
Voksne med særlige be-hov	18-66	11.571	12.732	-1.034	-1.161	24.849	-25,7	-28,9
Ældreområde	75+	81.495	94.359	-14.989	-12.864	5.895	-86,9	-75,8
Administration	0-95+	7.585	7.451	-139	134	44.101	-6,1	5,9
Fælles	0-95+	393	692	-447	-299	44.101	-19,7	-13,2
Forskel							-140,0	-133,7
Kontanthjælp	17-66	2.892	3.450	-552	-558	25.358	-14,0	-14,2
Forsikrede ledige	17-66	2.858	2.397	480	461	25.358	12,2	11,7
Sygedagpenge	17-66	3.873	3.000	657	874	25.358	16,7	22,2
Førtidspension	17-66	12.483	13.244	-787	-761	25.358	-20,0	-19,3
Revalidering og Løntil-skud	17-66	6.860	6.643	96	217	25.358	2,4	5,5
Forskel overførsler							-2,7	5,9

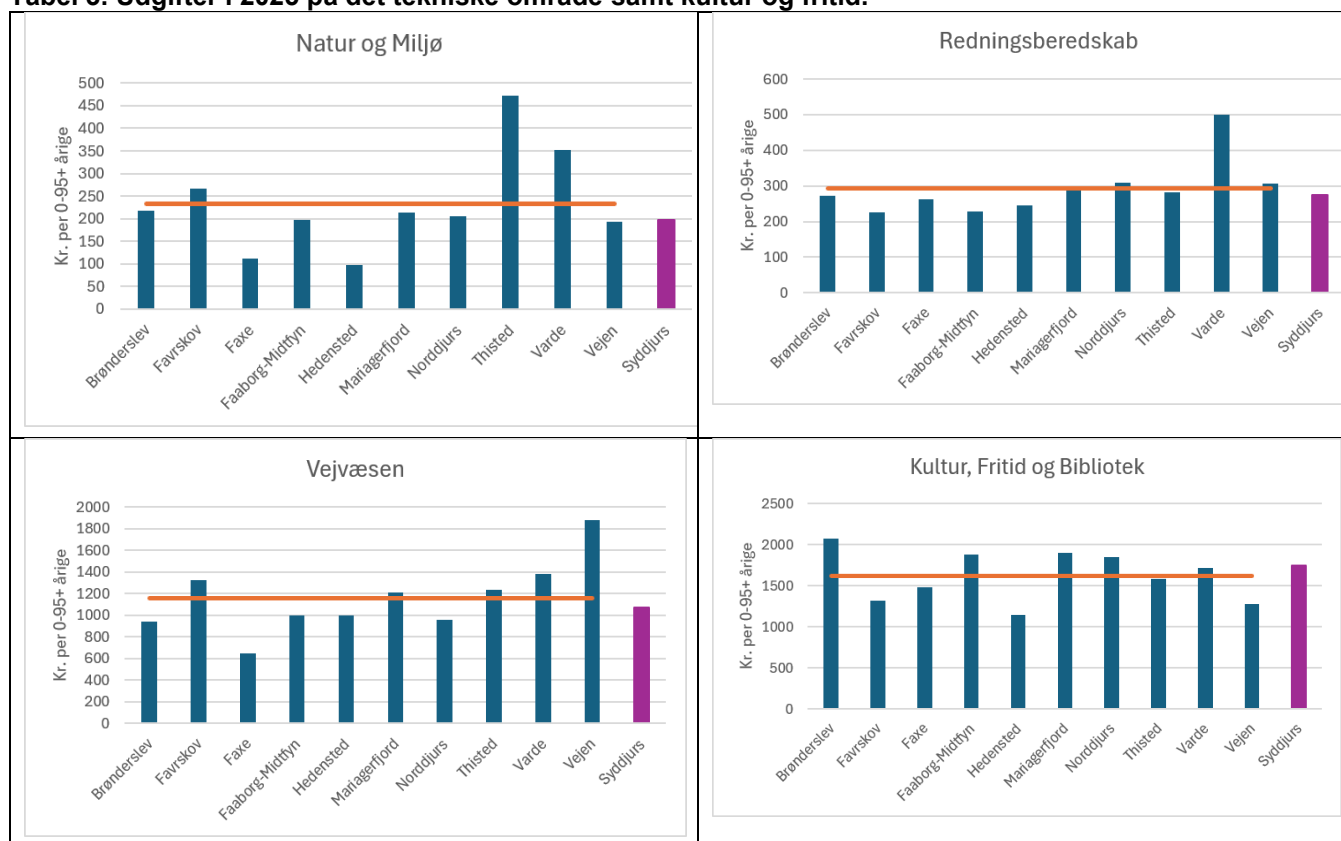
Beregningen af nøgletal i Tabel 2 viser, at de 10 kommuner, der sammenlignes med, har betydeligt højere udgifter end udgiftsniveauet i Syddjurs Kommune. Syddjurs Kommune ville med de gennemsnitlige nøgletal i de andre kommuner bruge i omegnen af 140 mio. kr. mere på driften ud fra den brugte beregningsmetode.

Beregningen er lavet på den måde, at der vises et plusbeløb, hvis udgifterne i Syddjurs Kommune er højere end gennemsnittet i sammenlignelige kommuner. Hvis man i Syddjurs Kommune bruger mindre, end i de sammenlignelige kommuner, fremkommer et minusbeløb, som er det, man sparer i forhold til, hvis man brugte det samme som i sammenligningskommunerne. Det vil sige teoretiske mindredgifter. Beregningen fremgår af tabel 1.

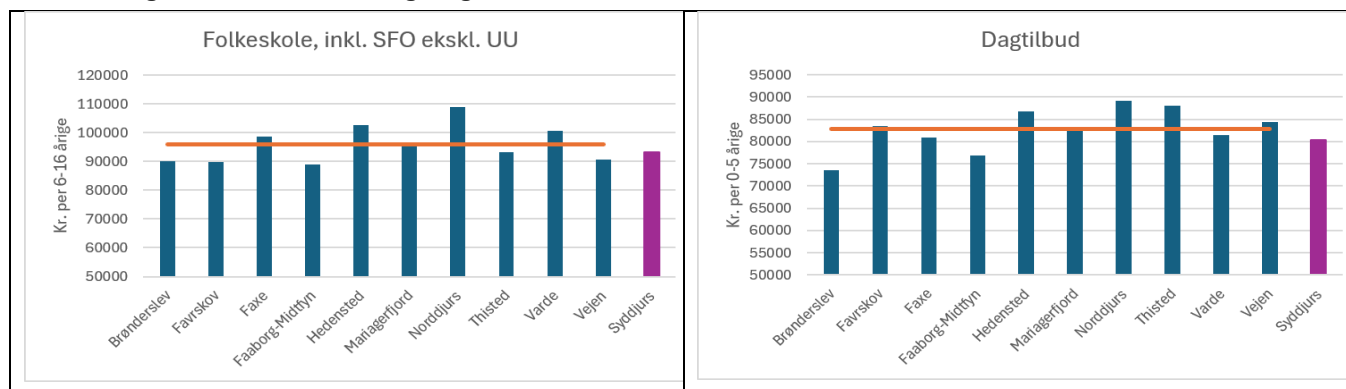
De anvendte befolkningsdata er Danmarks Statistik data for befolkningen i kommunerne den 1. januar 2024 og 2025 opgjort på årgange, og for udgifterne data for regnskaberne i 2024 og 2025 som de er registreret i det fælleskommunale ledelsesinformationssystem (FLIS).

Bemærkninger til de enkelte områder

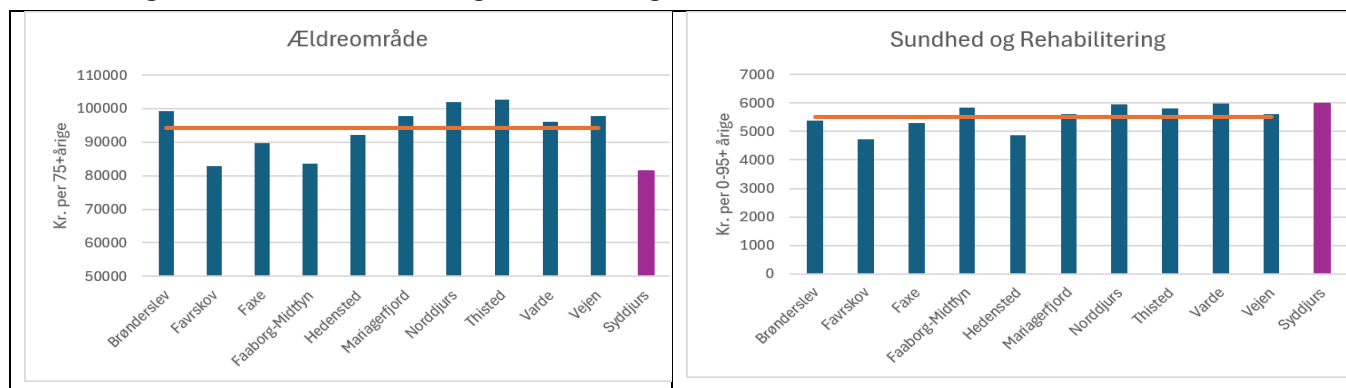
Tabel 3. Udgifter i 2025 på det tekniske område samt kultur og fritid.

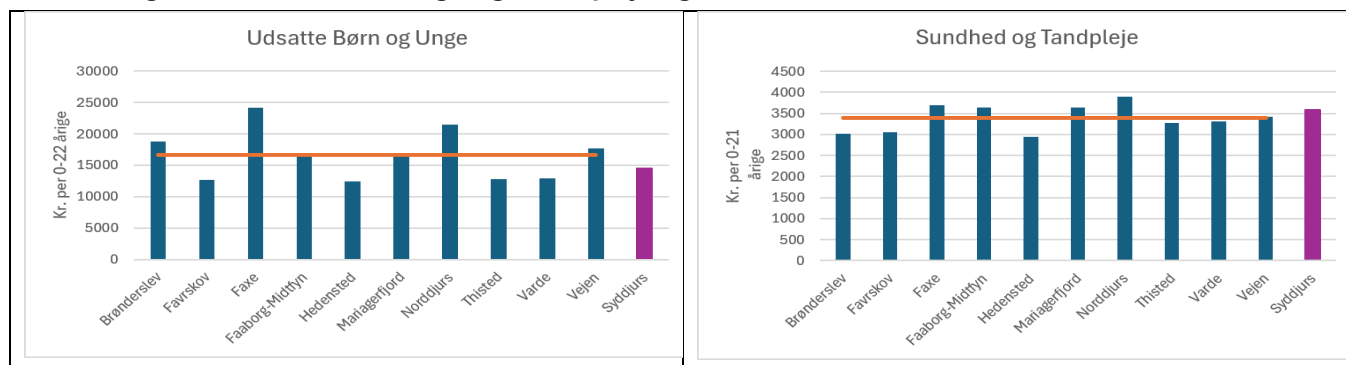
Der er ikke markante udsving på de fire områder i tabel 3, men dog lidt flere udgifter på kultur og fritidsområdet. Thisted og Varde har især i 2025 haft markant store udgifter til vandløbsvedligeholdelse. Alle fire områder kan være kendetegnet ved, at der kan være udgifter på anlæg i Syddjurs og de 10 sammenligningskommuner, der kan ændre billedet.

Tabel 4 Udgifter til folkeskole og dagtilbud

På folkeskoleområdet trækker Norrdjurs gennemsnittet opad, og bidrager således til en mindre udgift i Syddjurs Kommune, selv om den ikke er sammenlignelig i socioøkonomisk forstand. Der er også en del konteringsmæssige forskelle mellem kommunerne. Udgifter til specialskoler varierer fra 8 mio. kr. i Vejen til 76 mio. kr. i Varde, og der er ikke registreret udgifter idrætsfaciliteter for børn og unge i Brønderslev, Faxe, Faaborg-Midtfyn og Norrdjurs. I hver af de øvrige 5 kommuner er der bogført udgifter i omegnen af 20 mio. kr.

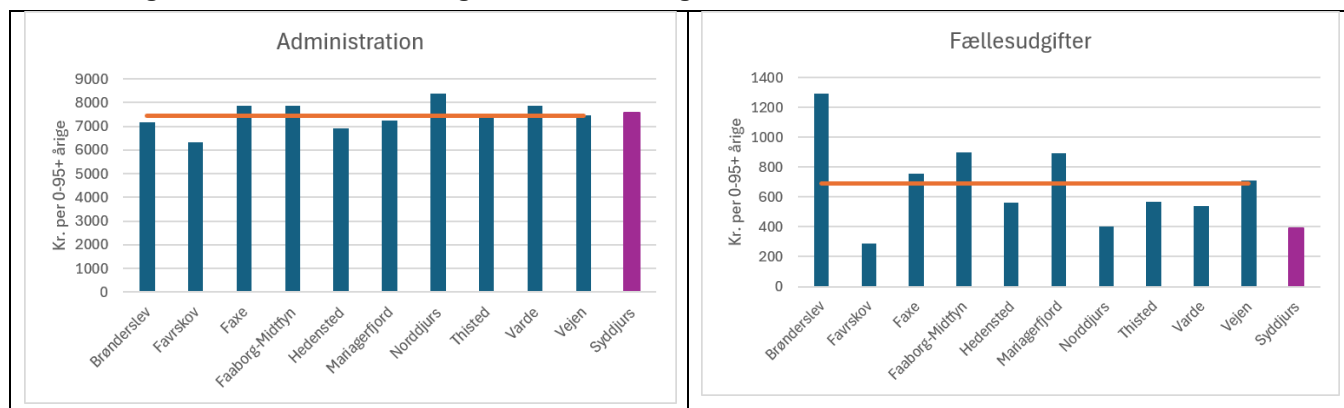
Tabel 5 Udgifter til ældre, sundhed og rehabilitering

På ældreområdet er der nogle konteringsmæssige forskelle, der gør, at området skal ses i sammenhæng med sundhedsområdet. Syddjurs har i 2025 brugt cirka 60 mio. kr. på genoptræning og vedligeholdelsestræning, hvor niveauet i de 10 sammenligningskommuner ligger på 15 til 20 mio. kr. Forskellen på 40 til 45 mio. kr. kan være en del af forklaringen på den store mindre udgift på 76 mio. kr. i 2025.

Tabel 6 Udgifter til udsatte børn og unge, tandpleje og sundhed

Som det fremgår af tabel 6, er der stor variation mellem kommunerne for udgifterne til udsatte børn og unge. En sammenligning med Favrskov, Hedensted, Thisted og Varde vil give et meget anderledes resultat end en sammenligning med Brønderslev, Faxe, Norrdjurs og Vejen.

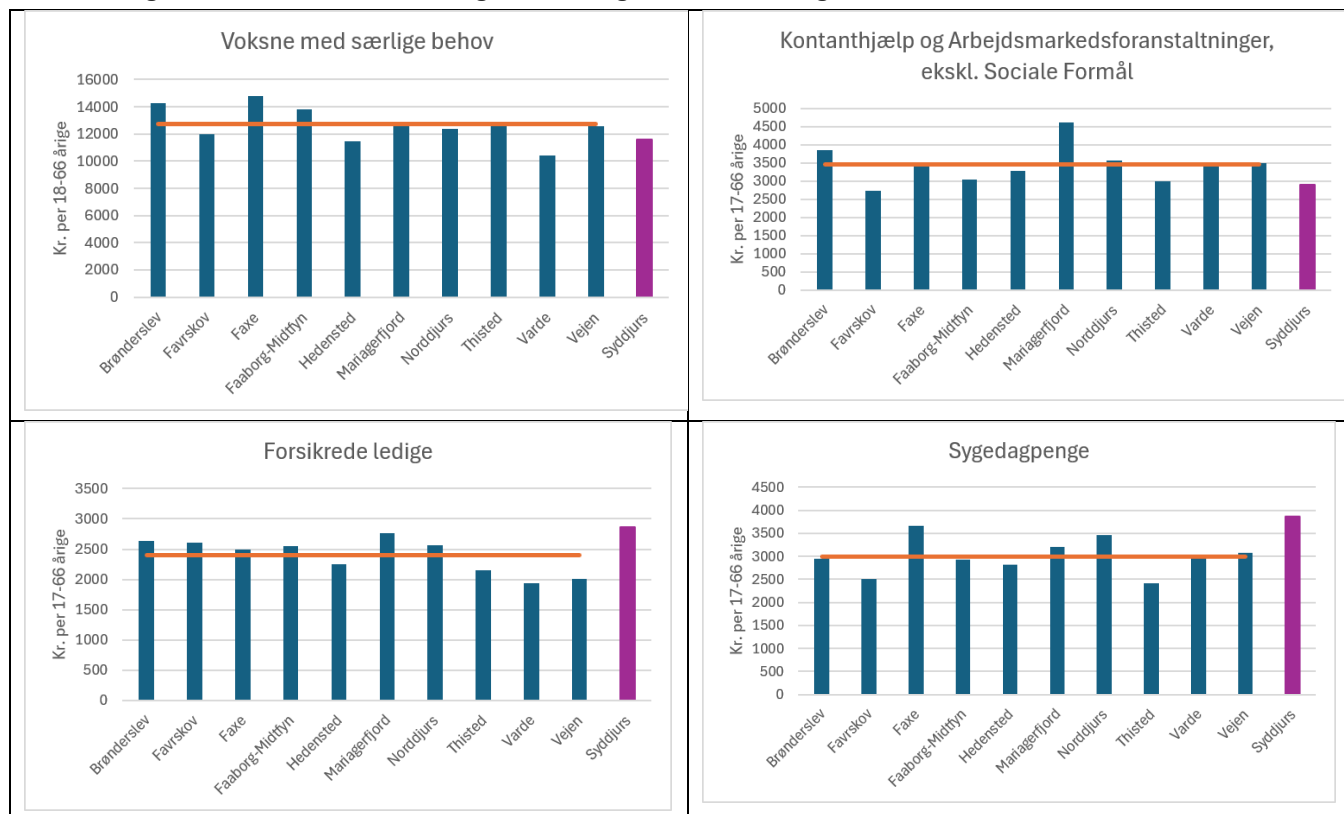
Tabel 7 Udgifter til administration og andre fælles udgifter

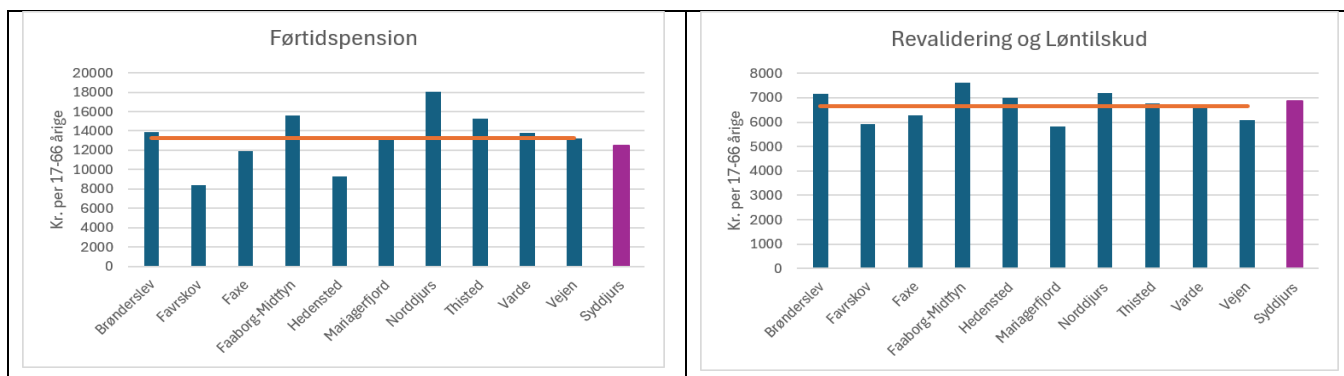

Der er i Syddjurs en merudgift på administration i 2025, hvor der i 2024 var en mindre udgift. Det skyldes ekstraordinære udgifter i 2025 anlæg af nyt lokalt datacenter, opgradering af computere til at kunne bruge Windows 11 og indkøb af hardware til det nye byråds digitale arbejdsplads. De nævnte udgifter kan i andre kommuner i øvrigt være konteret som anlægsudgifter. Administrationsudgifterne forventes at falde til det normale niveau i 2026.

Der er i tabel 7 også vist udgifter afholdt på konti, der går på tværs af kommunen. Her bogfører Brønderslev, Faaborg-Midtfyn, Mariagerfjord og Thisted udgifter på mellem 10 og 20 mio. kr. på lønpuljer. Hvis disse beløb var blevet konteret på deres respektive fagområder, ville de hæve kommunernes nøgletal på områderne.

Tabel 8 Udgifter til voksne med særlige behov og overførselsudgifter

Med de valgte sammenligningskommuner ligger udgifterne til overførsler i Syddjurs tæt på gennemsnittet. Det fremgår af tabel 8, at der som tidligere er en tendens til, at udgifterne i Syddjurs er høje på sygedagpenge og forsikrede ledige, men til gengæld lave på kontanthjælp og førtidspension.